

הקרבת על ההקרבה: מתי בפעם האחרונה הקרבת משהו?

שני גברים הגיעו לעולם העליון וציפו לשמוע את ההכרזה לאן הם ממשיכים הלאה. המלאך הודיע לגבר הראשון שהוא הולך ישר לגן עדן. "אתה היית נשוי לאישה פולנייה ועברת את הגהנום בעולם הזה". הגבר השני שמע את ההכרזה וחייך מאוזן לאוזן. היה ברור לו שהוא יישלח לגן עדן VIP. אבל להפתעתו, המלאך כיוון אותו שמאלה, אל המשרפות.

"למה? אני הייתי נשוי פעמיים לאישה פולנייה. אחרי שאשתי הפולנייה נפטרה, התחתנתי שוב עם אישה פולנייה?" – "מצטער", אמר המלאך, "טיפשים, לא נכנסים לגן עדן"...

יש דרשת חז"ל מפורסמת ומעט תמוהה:

1. גיטין צ,ב: כל המגרש את אשתו ראשונה [אשת נעוריו מזיווג ראשון], אפילו מזבח מוריד עליו דמעות. שנאמר (מלאכי ב,ד): כסות דמעה את מזבח ה', בְּכִי וְאֲנָקָה ... וְאִמְרָתָם עַל מָה? עַל פִּי ה' הַעִיד בִּינְךָ וּבִין אִשֶׁת נְעוּרֶיךָ אֲשֶׁר אָתָּה בְּגִדְתָּהּ בָּהּ [גירשת אותה] וְהִיא חִבְּרָתְךָ וְאִשֶׁת בְּרִיתְךָ.

שו"ת ציץ אליעזר חי"ד סימן צח [הרב אליעזר וולדנברג, מחשובי הפוסקים בדור הקודם]: רבנו חננאל לא גרס תיבת 'אפילו' מזבח, אלא רק 'מזבח מוריד עליו דמעות'. ויש להבין, מדוע דווקא המזבח הוא זה שמוריד דמעות?

[מספרים על דיינים בבית הדין הרבני, שפנו לבני זוג שביקשו להתגרש ואמרו להם בניסיון אחרון להציל את הקשר ביניהם: "אנא, אל תעשו זאת. המזבח מוריד עליכם דמעות". - "רבי, השיבה האישה, אני בכיתי שלושים שנה, עכשיו המזבח יבכה"....]

אנו רוצים לחקור את השאלה הזו, באמצעות דיון בשאלה המרכזית של ספר ויקרא, שאי אפשר לפתוח את החומש בלעדיה. בכל שנה דנים עליה מחדש וככל שהעולם נעשה ליברלי יותר, כך היא הופכת להיות קשה להבנה: **מה בכלל תפקידו של המזבח? מה הקשר בין קרבנות לכפרה?**

אדם חטא וכשל ביצרו, נניח ביטל מצוות עשה כמו הנחת תפילין ואחר כך מתחרט ורוצה לשוב - עליו להביא קרבן עולה. אדם שחילל שבת בשוגג ואחר כך נזכר והוא מתחרט על מעשהו - עליו להביא קרבן חטאת. חמור מכך: אדם גזל את חברו **במזיד** והכחיש ונשבע לשקר ואחר כך נתפס - חייב לשלם את הגזלה וגם להביא קרבן אשם גזלות.

וכל אחד שואל את עצמו, כיצד הבהמה נכנסה לכאן? כיצד היא מתקנת את כישלון האדם? האם לא היה עדיף שהאדם יקריב את עצמו במקומה?! נניח ייתן אלף דולר לצדקה, יאמר עשרים פעמים את ספר התהילים או יצום שבועיים?!

[חשוב לציין: אנו לא עוסקים כאן בשאלת הצדק המוסרי בהקרבת בעלי חיים. עסקנו בנקודה זו בעבר. כאן השאלה היא קשה יותר: גם אם נניח שהאדם עומד מעל הבהמה בפירמידת המזון והיא נועדה לתועלתו - אך כיצד היא מכפרת על הכישלונות שלו? האם לא היה עדיף לדרוש מעצמו?]

הנה דבריו הקשים של בעל העקדת יצחק, רבי יצחק עראמה, מתקופת גירוש ספרד:

עקדת יצחק תחילת ויקרא: הקושי העצום וגודל המבוכה הנמצאת בעניין הקרבנות, לא נפלאה היא ולא רחוקה. ראוי שיישאל בהם שאלה חזקה וזאת תוארה: האם אלו הקרבנות הנקרבים לגבוה, הם שכר ושוחד אליו יתברך תחת הכעס שהגיע לו ממעשי החוטא ויתרצה ויתפייס כדרך המלכים המתפייסים מקבלת מתנה?! או שיהיו בתורת קנס ועונש על החוטא ופריעת פירעון על חטאו?!

השאלה הזו קשה במיוחד, לאור דבריהם של הנביאים לאורך הדורות, בהם אומרים מילים קשות כנגד פולחן הקרבנות ומתארים כאילו ה' אינו רוצה בהם. כמו דבריו הקשים של שמואל כנגד שאול, שחמל על צאן עמלק והציע להקריב אותו כקרבן:

שמואל א טו, כב: החפץ לה' בעולות וזבחים, כשמע בקול ה' הנה שמוע מזבח טוב, להקשיב מחלב אילים! או דבריו הקשים יותר של **ירמיהו ז, כב:** כי לא דברתי אל אבותיכם ולא צויתים ביום הוציא אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח.

סוד כפרת הקרבנות על ישראל, נושא בתוכו את סוד שיקום והצלת הנישואים בין בני זוג כואבים ונואשים. אלו שאינם מוכנים להתאמץ ולעבוד על מידותיהם, מעוררים את המזבח לכאוב עליהם.

א. ספר ויקרא נחשב לספר המורכב והקשה להבנה בין חומשי התורה. הוא גם עוסק בהלכות סבוכות של "קדשים" ו"תורת כהנים" וגם עוסק בקונפליקטים נפשיים סבוכים של חטאים וכישלונות. בכל זאת, באופן מפתיע, הספר הזה מתחיל דווקא **במילים של אהבה.**

2. ויקרא א, א: ויקרא אל משה, וידבר ה' אליו מאוהל מועד לאמור.

המפרשים שמים לב מיד לבעייתיות בלשון הפסוק: מדוע התורה כופלת "ויקרא אל משה, וידבר אליו"? הרי ברור שמשה היה מקשיב לדברי ה', גם אם לא היה נקרא להפנות את תשומת ליבו?

רש"י מביא את דברי המדרש: **לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה לשון חיבה. פירוש רבי אליהו מזרחי:** פירוש שלא היה מדבר עימו פתאום, אלא היה קוראו תחילה: משה, משה ויאמר הנני ואחר כך היה מדבר עימו.

פתיחת ספר ויקרא מלמדת כי **כל השיחות של ה' עם משה, בכל התורה כולה, התחילו בלשון חיבה.** "משה, משה". והשאלה היא, מדוע היה חשוב לעשות זאת? הרי משה היה מקשיב בכל מקרה? ובעיקר: מדוע התורה בוחרת ללמד את ההוראה הזו, דווקא בפתח הספר הקשה של הקרבנות?

השאלות הללו מרתקות, משום שהרבי דקדק בהזדמנות אחרת דבר נפלא. למעשה, אפשר לשים לב ש**כל חמשת חומשי התורה, מתחילים בלשון חיבה לעם ישראל.** אף שהתורה היא ספר ציוויים והוראות ברורות ותקיפות, הקב"ה מקפיד לפתוח כל ספר באמירה: "אתם יקרים לי".

ליקוטי שיחות כג/67: התורה מקפידה בפרשה שבראש הספר, שתהיה בלשון חיבה. שכן פתיחה של דבר, צריכה להיות בלשון חיבה. בתחילת ספר בראשית, אומר רש"י: מפני מה פתח בבראשית? כוח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים; ואלה שמות בני ישראל – חזר ומנה את שמות השבטים במיתתן להודיע שבחן; ויקרא אל משה – לשון חיבה; במדבר סיני – מתוך חיבתם מונה אותם כל שעה; אלה הדברים אשר דיבר משה - הזכיר דברי תוכחה ברמז מפני כבודם של ישראל.

והשאלות הן כאמור: א. למה חשוב לפתוח בלשון חיבה? ב. מדוע התורה מדגישה זאת במיוחד בתחילת ספר ויקרא, בכך שסומכת את לשון החיבה לציווי על הקרבנות?

האדמו"ר הקודם מליובאוויטש, שלח פעם שליח לשמש כרב בקהילה יהודית גדולה בניו יורק. אחרי תקופה חזר השליח וביקש עצה מהרבי. הוא סיפר כי בני קהילתו רחוקים מחיי יהדות כשרים והוא צריך מעת לעת להוכיח אותם על מעשיהם. אך הוא חושש כי אם יפעיל לחץ על חייהם, הם ידחו אותו מתפקידו. כיצד אעביר להם ביקורת והם יקשיבו לה?

ענה לו הרבי במשל: המנהג בחדר סאונה הוא, שאחד המתרחצים עולה על כמה מדרגות והאחראי על המקום מכה בו בגב עם חבילת עלים כדי להגביר את זרימת הדם. זאת הנאה עילאית והמתרחץ נוהג לברך את האיש בברכת "אה, שתזכה לאריכות ימים".. השאלה היא, אמר הרבי, מדוע אותו מתרחץ מסכים שיכו בו? אם אותו אחראי היה עוצר אותו ברחוב ומכה בו בגב, הוא מן הסתם היה מזמין משטרה

ומדוע כאן נהנה מכך? אלא הסביר הרבי: בסאונה, האדם עולה כמה מדרגות וגם חם מסביב וכאשר האדם מרומם וחם לו, הוא מוכן לחטוף מכות...

כאשר אדם צועק, שומעים אותו, אך כאשר הוא מדבר – **מקשיבים לו**. ה' אינו מעוניין בחבורת עבדים מדוכאים, שעושה את דבריו מחמת הכוח. הוא רוצה שיהודי יבין כי התורה היא הטובה שלו. היא הדרך לחיים של משמעות ואושר. ולכן ה' מקדים בכל חומש מחדש: "אני מדבר כי אתם יקרים לי".

המסר הזה חשוב בכל חומש, אך הוא חשוב שבעתיים בפתח פרשת הקרבנות. כאשר אדם חוטא, הוא מפוחד ומיואש. הוא חש פחד מכך שה' לא יקבל את התשובה שלו והוא מוצף ייאוש מהמחשבה, שהחטא דבק בו והוא לעולם לא יוכל לתקן את דרכיו. לכן מדגיש ספר ויקרא: "ויקרא לשון חיבה!". ה' מדגיש בפתח הספר כי הוא רואה בנו **בנים** שלו. הוא תמיד מקבל אותנו בחזרה ויותר מכך: רואה בחטא מעשה חיצוני, שאינו משקף את מהותנו האמיתית.

ליקוטי שיחות ז/26: החלק האחרון בפרשה עוסק בדיני קרבן אשם הבא על חטאים **מכוונים במזיד** (כמו אשם גזילות על מי שגזל והכחיש ונשבע לשקר). כיצד הדבר מתאים עם תחילת הפרשה שהיא ויקרא לשון חיבה? אולם דווקא מצד החיבה הזו, יכול אפילו יהודי שעשה מעשה עשיו ר"ל, לחזור ולתקן את דרכיו והקב"ה מכפר וסולח לו על העוונות.

כמובן, מדובר במסר חשוב לכל מחנך ולכל הורה: לפני שמוכיחים ילד, יש לפתוח במילים **המגביות אותו** ומדגישות כי החטא לא משקף אותו. ילד שחוזר הביתה אחרי שעשה מעשה נורא בבית הספר, הוא במילא שבור ומיואש. הוא אינו צריך שההורים יוסיפו לו מלח על הפצעים. תפקידם של ההורים הוא לתת לו **תקווה**. לגרום לו להאמין שהחטא לא משקף אותו והוא יכול לתקן.

מבחינה מעשית, אומרים היום, שכל תוכחה צריכה להינתן **בשיטת הסנדוויץ'**: לפתוח במילים טובות, להמשיך עם התוכחה ואחר כך לחזור ולחתום במילים של הערכה.

ואכן, הגמרא לומדת מפתחת ספר ויקרא, הוראה **לכל אדם: יומא ד,ב: ויקרא וידבר - לימדה תורה דרך ארץ, שלא יאמר דבר לחברו, אלא אם קורהו [דרך חיבה]**¹.

ואחרי שקיבלנו תקווה לשוב ולתקן את מעשינו, שבה ונשאלת השאלה הראשונה והמרכזית: כיצד נכנסה הבהמה לכאן בתור כפרה? למה לא עדיף לדרוש מהאדם להקריב את עצמו?

ב. היה פעם מלך שאהב את האזרחים שלו. הוא רצה לדעת מה הם חשים כלפי הממלכה ולכן היה פושט בלילה את בגדי המלכות, לובש בגדי אזרח ומסתובב במועדונים. הוא היה שומע את השיחות של האנשים, את הקיטורים על המיסים הגבוהים, את התלונות על הבירוקרטיה של פקידי השלטון וכך היה יודע מה צריך תיקון.

פעם יצא מאחד המועדונים בדרך חזרה לארמון ושקע במחשבות. עד שהוא הבחין לאן נושאות אותו רגליו, עמד בעומק היער ולא ידע לאן להמשיך. הוא נבהל מהמחשבה שחבורת שודדי יערות תתפוס אותו ולא תוציא אותו חי והוא החל ללכת אנה ואנה בחרדה. אחרי כמה שעות של שוטטות מבוהלת, ראה מרחוק צריף קטן. האיש שפתח את דלת הצריף, היה חביב ונעים, לא שאל שאלות והציע למלך

¹ **העשרה נאה:** לפי זה, הרבי מבאר בלקו"ש כג שם נקודה פשוטה: בפרשת בהעלותך מובא הסיפור של קרבן פסח שעשו ישראל בשנה הראשונה אחרי יציאת מצרים (השנה השנייה במדבר) ורש"י כותב כי לפי סדר האירועים, הפרשה הייתה צריכה להופיע בראש הספר, אלא שנדחתה מהתחלה, משום שיש בה גנותם של ישראל (שלא עשו עוד פסח במדבר, בגלל חטא המרגלים). שואל הרבי, אז למה הסיפור הופיע בכלל בתורה אם יש בו גנות לישראל? אלא הנקודה היא, שההקפדה היא דווקא **בתחילת ספר, לפתוח** בלשון חיבה, אבל בתוך הספר, אפשר להביא גם דבר שהוא בגנותו של ישראל.

מיטה חמה לישון. בבוקר, גילה לו המלך את זהותו והזמין אותו לבוא לארמון עוד חצי שנה ולקבל את כל אשר יחפוץ.

אחרי חצי שנה, המלך ערך חגיגה גדולה לכבוד המציל שלו, אך הוא שכנראה לא היה חכם במיוחד, ניגש למלך ואמר שהוא "מאוד רוצה לדעת איך המלך הרגיש באותו לילה, כשהוא שוטט מבוהל ביער ואני הצלתי את חייו?" המלך התרגז והכריז כי הוא איש חצוף ומורד במלכות והוא יענש מיד בתלייה. הוא נזרק לחדר הנידונים למוות וקיבל יומיים של המתנה עד ביצוע גזר הדין. הוא שכב שם כואב ומיוסר ולא האמין מה קרה לו. איך חייו עומדים להסתיים ברגע. הוא נפרד במחשבתו בכאב מאשתו וילדיו ולא היה מסוגל לסלוח לעצמו על השטות הנוראה שעשה.

אלפי אנשים התאספו לראות את טקס התלייה. העלו אותו אל העמוד ורגע לפני שהתליין שיחרר את החבל, ניגש אליו המלך, הוריד ממנו את החבל ואמר: "רצית לדעת איך הרגשתי באותו לילה נורא? ובכן עכשיו אתה מבין. כמו שאתה הרגשתי ברגעים האחרונים..."

הרמב"ן וספר החינוך אומרים דבר גדול: אנחנו מפספסים את הנקודה העמוקה של פרשת הקרבנות. כאשר לומדים אותה כפשוטה, מאבדים את העומק הנפשי שלה. זאת הייתה בדיוק זעקת הנביאים שהובאה בפתח הדברים. שמואל וירמיהו זעקו על כך, שאנו מסתפקים בהקרבת הבהמה הפיזית ולא מבינים את המשמעות הנפשית של העניין.

כל הבאת הבהמה ושחיטתה על גבי המזבח, הם רק **המחשה מזעזעת**, מה האדם אמור לעשות עם עצמו. האדם אמור להתבונן בדם שנשפך מהבהמה ולהבין מה עליו להקריב עם החיים שלו.

אנחנו חוטאים בגלל סיבה אחת: כי אנו שוקעים בחומריות שלנו. במקום לראות את העולם הזה כאמצעי לקראת דבר גדול יותר, אנחנו שוקעים בחומרנות ובאגואיזם והופכים אותו לעיקר העניין. באה פרשת הקרבנות ואומרת: הגיע הזמן להקריב משהו. אם האדם חוטא שוב ושוב, הוא אינו יכול להמשיך את חייו כמו שהם. הוא חייב לסחוט את עצמו ולהקריב משהו מהבהמיות הפנימית שלו.

יתכן שהוא צריך להיות שקוע פחות בחומרות גשמיות, פחות לעשות עניין מאוכל טוב, פחות להתרגז ולכעוס – וכל אדם יודע נפש בהמתו. הנקודה היא, שרגע של חטא הוא תזכורת כי צריך לעשות מאמץ ולהקריב משהו מההרגלים השגרתיים.

הצדיק רבי אהרן מקרלין, הגיע להתארח בביתו של רבנו הזקן, חברו הטוב מימי ישיבתם המשותפת בצילו של המגיד הגדול ממעזריטש. כמובן, בני המשפחה התרגשו לקראת האורח החשוב וכולם רצו ליטול חלק בהכנת הסעודה. רגע לפני שהוגשו המאכלים אל השולחן, נזכרה הרבנית שטערנא, רעייתו של רבנו הזקן כי היא לא הוסיפה מלח במרק. היא מיהרה לזרוק כמה כפיות מלח לתוך הסיר. גם אחת הבנות נזכרה שלא הכניסו מלח בתבשיל והיא הוסיפה מעט מלח פנימה. גם המשרתת הזקנה נזכרה שלא הכניסו מלח וגם המשרתת הצעירה...

התבשילים הוגשו אל השולחן ורבנו הזקן סיים את כל המנה שהוגשה. לפתע שם לב, שהאורח הנכבד אינו אוכל. האורח התנצל בחוסר נעימות כי המרק מלוח. אמר רבנו הזקן, "מאז היותי במעזריטש פעלתי על עצמי, שלא להרגיש טעם באוכל"...

3. ספר החינוך צה: הלבבות תלויים אחר הפעולות, ולכן כי יחטא איש, לא יטהר לבו יפה בדבר שפתיים בלבד, שיאמר בינו ולכותל: 'חטאתי, לא אוסיף עוד'. אלא בעשותו מעשה גדול על דבר חטאו ... וכעין זה מצאתי ברמב"ן (א,ט) שכתב ... כי בעבור שמעשה החטא נעשה במחשבה, בדבור ובמעשה, צווה ה' שביא קרבן ויסמוך עליו ידיו כנגד המעשה, ויתוודה בפיו כנגד הדבור, וישרוף באש את הקרבן והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה ... ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו כדי שיחשוב האדם בעשותו כל אלה ... כי חטא לאלוקים וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו.

פעם הסתובב אחד מנכדיו הקטנים של ה"צמח צדק" עם תפוח בידו והוא בוכה. שאלוהו: מדוע הוא בוכה והשיב כי הוא רוצה תפוח. אמרו לו: הרי התפוח בידך. אמר הילד: אבל הסבא אמר, שמה שרוצים לא צריכים לעשות.

מה המקור לגישה הזו בתורת הקרבנות - שכל הקרבן הוא המחשה להקרבת רוח הבהמה הפנימית? רבנו הזקן מוצא זאת במיקום של מילה אחת בפתח פרשת הקרבנות. הפרשה מתחילה כך:

ויקרא א,ב: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם: אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. **ליקוטי תורה ב,ב:** יש להבין, היה לו לומר מילת 'מכם' קודם כי יקריב? היינו אדם מכם כי יקריב כו'? ... אלא הפירוש הוא, אדם כי יקריב מכם – מכם ממש! שיקריב את נפש האדם שלמטה ממש.

הנה כמה דוגמאות למעשי הקרבה קטנים – שהם אמנם לא קלים, אבל הם הדרך להתעלות:

ספר התניא כז: אפילו בדברים המותרים לגמרי, כל מה שהאדם זוכח יצרו אפילו שעה קלה ומתכוון לאכפיא לסטרא אחרא ... כגון שחפץ לאכול ומאחר סעודתו עד לאחר שעה או פחות ועוסק בתורה באותה שעה ... וכן אם בולם פיו מלדבר דברים שליבו מתאוה מאוד לדבר מענייני העולם וכן בהרהורי מחשבתו, אפילו במעט מזער, אתכפיא סטרא אחרא למטה ומתפשט כבודו של הקב"ה למעלה הרבה ומקדושה זו נמשכת קדושה על האדם למטה לסייעו סיוע רב ועצום לעבודתו יתברך.

ג. בימינו, המילה "הקרבה" היא כמעט מילה גסה. שום דבר לפני חיי הנישואים לא מכין אותנו לכך, שנצטרך להקריב והרבה. סרטים מראים זוגות מאושרים שמדליקים את הניצוץ אחד אצל השני ואף אחד לא מספר, שהחיים האמיתיים הם הרבה רגעים של וויתור והקרבה עד כדי שבירה פנימית.

המילה "קרבן", יש לה היום יחסי ציבור גרועים. המילה "קרבן" מתקשרת עם חולשה, פחדנות וחוסר יכולת לעמוד על שלך. כמו 'האיש נפל קרבן לגורמים חזקים ממנו'. אולם, היהדות מפרשת את המילה "קרבן" בכיוון ההפוך: "קרבן" הוא מלשון "קירוב". הקרבה וויתור הם הרגע שהופכים אותנו מ"אחר" ל"אחד". ההקרבה היא שבירת ההפרדה בינינו והופכת אותנו לישות אחת מאוחדת.

4. ספר הבהיר (התנא רבי נחוניא בן הקנה): למה נקרא קרבן? על שם שמקרב.

שמעתי פעם משל נוקב לכך (מהרב יוסי ג'ייקובסון): חייל שחזר ממלחמת וויטנאם, התקשר להוריו מסן פרנציסקו וסיפר כי הוא חוזר הביתה תודה לא-ל, אך יש לו טובה גדולה לבקש מהם. הוא רוצה להביא איתו חבר הביתה. אותו חבר נפצע קשה בלחימה, הוא איבד יד ורגל ימין ואין לו לאן ללכת. הוא מבקש להביא אותו לביתם.

ההורים הצטערו לשמוע על הסבל של החבר ואמרו שהם ינסו למצוא עבורו מקום מגורים. הילד התעקש שהוא רוצה להביא אותו לגור עימו, אך ההורים התנגדו והסבירו שהוא יהווה נטל איום עליהם. אנחנו נצטרך להפוך את כל הבית לסייעודי, לשבור קירות ולבטל מדרגות ולא נוכל לעמוד במורכבות הזו. עליך להשאיר את המלחמה מאחור ולתת לבחור למצוא דרך לחיות לבד. הילד ניסה להתעקש, אך ההורים התעקשו אף הם.

אחרי כמה ימים, ההורים קיבלו הודעה ממשטרת סן פרנציסקו כי הילד שלהם נמצא מת. המשטרה סברה שמדובר בהתאבדות. הם הלכו מזועזעים לזהות אותו וגילו שהוא חסר יד ורגל ימין...

כולם רוצים לאהוב, אבל כל אחד רוצה לעשות זאת בתנאים שלו. אף אחד לא מוכן להקריב שום דבר בשביל אדם אחר. ספר ויקרא מלמד אותנו שבלי להקריב – לא נוכל להתקרב. כל קירבה מתחילה בהקרבה וכל הקרבה – סופה להביא לידי קרבה גדולה.

כעת נשוב אל הנקודה שבה פתחנו ונוכל להבין את הדברים היטב: "כל המגרש אשתו ראשונה, אפילו מזבח מוריד עליו דמעות". ראיתי וארט יפה (מהרב עמנואל יעקובוביץ' ז"ל, רבה של אנגליה): כאשר

זוג מתגרש, זה ברוב המקרים משום שהם לא מוכנים להתגמש אחד בשביל השני. כל אחד פוחד כי ויתור פירושו איבוד ה"אני" שלו.

ולכן המזבח בוכה, משום **שהמזבח יודע כמה אפשר להרוויח מהקרבה**. המזבח יודע כמה אושר, אהבה והתעלות אפשר להשיג בזכות הוויתור. אדם שמתגבר על הפחדים ומקריב את עצמו, הופך ברגע אחד מרשע גמור לצדיק גמור וכל תפילותיו נענות.

מספרים על אדם שסבל מאשתו. היא עשתה הכול כדי להציק ולהכאיב לו והוא הרגיש שאינו מסוגל יותר. הוא הלך לרב 'מקובל' וביקש שיקלל אותה שהיא תמות בקרוב. הרב אמר שהוא יכול לעשות את זה, אבל היות שהיא אישה צעירה ומגיע לה עוד לחיות, לכן עליה ליהנות חודש אחד מהחיים ואחר כך היא תמות.

הבעל הכועס החליט שהוא יגרום לה ליהנות כמו שלא נהנתה מעולם ובלבד שהיא תסתלק כבר מהחיים שלו. הוא חזר כל יום מהעבודה שעתיים לפניה, סידר את הבית, רחץ את הכלים, הניח זר פרחים ריחני על השולחן ובישל ארוחת ערב. כל יום הוא הפתיע אותה בעוד משהו ועשה הכול לוודא שהיא מתלהבת. ביום הראשון היא הייתה בטוחה שהוא שיכור, ביום השני היא חשבה שהוא השתגע, ביום השלישי היא השתכנעה שהוא מחפש תשומת לב, אבל ביום הרביעי, לא הייתה לה ברירה והיא התחילה ליהנות. אחרי שבועיים, היא הרגישה שהיא חייבת להחזיר לו ולהפתיע גם אותו...

אחרי 29 יום, הרב התקשר אל הבעל לוודא כי מחר מפעילים את הקללה והורגים אותה. אך היהודי עצר אותו בהיסטריה וביקש לחכות עוד שנה-שנתיים...

ד. אנו עומדים בערב פסח והרבי הזכיר פעם נקודה נפלאה בהקשר הזה. אחת השאלות הידועות בעניין חג הפסח, היא **שמו של החג**.

אנחנו קוראים לחג בשם "חג הפסח", אולם התורה קוראת לו בשם אחר לחלוטין: "חג המצות". התורה מבדדת מצווה אחת מכלל מצוות החג – הפסח, המצה, המרור ואיסור אכילת חמץ - ובוחרת בה בתור השם המגדיר את החג. ובכל זאת, באופן מעניין, חז"ל במשנה משנים מלשון התורה וקוראים לחג בשם "חג הפסח". בסידור מוסיפים עוד תואר: "זמן חרותנו".

והשאלה היא, מדוע התורה בוחרת דווקא בשם "חג המצות"? ומדוע אנחנו משנים בכל זאת וקוראים לחג "פסח" ו"חירות"?

יש ווארט ידוע של הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב: השמות הללו מבטאים את האהבה ההדדית בין הקב"ה וישראל. ה' משבח את עם ישראל, שיצאו אחריו באמונה שלמה למדבר הגדול עם כמה מצות דקות ולא שאלו מה נאכל ומה נשתה. "לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה". ואילו עם ישראל משבחים את הקב"ה, שהתעלם מהמצב הרוחני שלנו ו"פסח" על בתי היהודים והוציא אותנו ממצרים.

אולם, הרבי ביאר את העניין באופן נפלא (לקו"ש ז' 171 ואילך): חג הפסח הוא הרגע בו הפכנו לעם. יצאנו ממעמד של עבדים שפלים לעמו הנבחר של הקב"ה. מדגישה התורה ואומרת כי הצעד הראשון ביצירת קשר, הוא "מצה". להיות בטל לקבל את מצוות ה'. על זה מוסיפים ישראל כי התוצאה הישירה מהמצה היא: "פסח" ו"חירות". אנו הופכים להיות עמו הנבחר של הקב"ה עם חיי נצח כשלו.

הרעיון הוא, **שלא מפסידים מהקרבה**. וויתור מוציא אותנו מעמדת האדם היחיד והופך להיות חלק מדבר שהוא גדול הרבה יותר מאיתנו עצמנו. ה"אחר" הופך ל"אחד" והנברא מתאחד עם הבורא. וכאשר כל אחד ייצא מהגלות הפרטית, נזכה לכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות בקרוב ממש.

כתיבת השיעור והפצתו באופן חופשי
מתאפשרת בתמיכתם של **שלוחי רבנו ברחבי תבל**

ובחסותו האדיבה של הנגיד החסידי
ר' שניאור ורעייתו יוכבד שיחיו מינסקי
לרגל השמחה השרויה במעונם
בנישואי ילדיהם
הרה"ת לוי יצחק עם מרת רחל לאה שיחי' מאצקין

ולרפואה שלמה של מרת
שיינא בעשא בתיה בת ציפורה פייגה